

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

KILDEHUSET

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

18.12.2012
Troels Østergaard Jørgensen

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Lyngby-Taarbæk kommune
Raadvad 26-28, 2800 Kgs. Lyngby
Raadvad 3-30, Kildehuset
1983
*Kildehuset (før 1779) samt den
bagvedliggende trælade, de
foranliggende havelodder og kilden
syd for kildehuset med stensætning
og gelænder.*

BYGNINGSBESKRIVELSE

I den lille bydannelse syd for fabriksanlægget i Raadvad ved Jægersborg Dyrehave ligger Kildehuset. Bygningen ligger placeret med facaden langs med vejen.

Kildehuset er et grundmuret længehus i to plan over en sortmalet sokkel. Murværket er pudset og kalket gult, og er udført med pilastre der opdeler bygningens facade i felter med et vinduesfag i hver. Pilastrene glider over i en enkel hvidmalet gesims af profileret træ. Tagfoden er opskalket, det halvvalmede tag er belagt med røde vingetegl og i rygningen sidder tre skorstene, hvoraf den sydlige er kraftigt dimensioneret. Vinduerne er traditionelt udførte, torammede og grønmalede trævinduer med opsprosnings. Dørene, hvoraf der findes to på hver langside, er revledøre, heraf flere tofløjede. På bagsiden findes en tofløjet dør med to diagonale ruder. På gavlen og bagsiden er enkelte vinduesfelter blændede

I det indre er bygningen indrettet til beboelse med i alt fire lejligheder fordelt på to opgange. De enkelte lejligheder er overvejende præget af nyere overflader samt nyere bad og køkken. Der findes nyere såvel som ældre fyldingsdøre. Planløsningen er præget af en gennemgående bærende skillevæg i murværk, hvori også skorstene indgår. Trappeopgangene har klinkegulve og ældre trapper i træ. På førstesalen er en ældre trappe til tagrummet, hvor trappeløbet skærmes af med en ældre revledør.

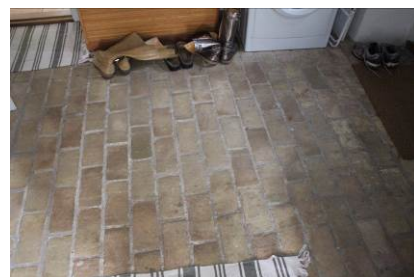
Tagrummet fremstår uudnyttet og benyttes til opbevaring.

På bagsiden af huset findes endvidere et træbeklædt skur med ensidig taghældning, tagpap, en række porte og små opsprossede vinduer.

Syd for huset findes tillige en fredet kilde med stensætning, som har givet navn til bygningen.

Indgangsparti

Klinkegulv i entré

— BYGNINGSHISTORIE

Kildehuset er opført i 1760'erne af Kong Frederik V's kammertjener Nicolai Jacob Jessen, som 5. maj 1779 fik skøde på Raadvad. Oprindeligt var der fire smedeværksteder og et gørtlerværksted i stueetagen, og fire toværelses lejligheder til arbejderne på førstesalen. Omkring år 1900 indrettes hele bygningen til beboelse, og den har siden gennemgået løbende modernisering, og er gennemgribende istandsat omkring 1985-1987 ved kgl. Bygningsinspektør Gehrdt Bornebusch.

— KILDER

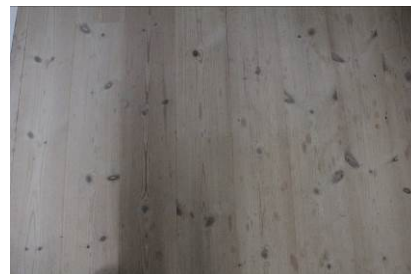
Kjeld Kayser, Raadvad. En historisk billedbog. Nationalmuseet 1980.
 En byvandring i Raadvad. Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv, Friboeshvile.
 Kulturstyrelsens database, Fredede og Bevaringsværdige Bygninger.
www.kulturarv.dk/fbb
www.raadvadby.dk

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

For Kildehuset er den miljømæssige værdi knyttet til bygningens fremtrædende placering langs vejen, og den rumdannende effekt den langstrakte bygningskrop har sammen med møllehuset. De danner tilsammen et haverum foran kildehuset, som yderligere afgrænses af en stensætning langs vejen. Forpladsen er inddelt i en række mindre haverum. Stensætningen fortsætter rundt om bygningen, og optager derved en stigning i terrænet som betyder at den sydlige ende af huset ligger et stykke under terræn.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi ved Kildehuset er knyttet til bygningens oprindelse med værksteder i stueetagen og boliger på første salen. Dette ses ved inddelingen i to indgangspartier med to døre i entreen, og yderligere døre på bagsiden, som tilsammen fortæller om den oprindelige inddeling af stueetagen med smedeværksteder og et gørtlerværksted. Endvidere findes kulturhistorisk værdi i bygningens mere ambitiøse arkitektur sammenlignet med den øvrige bebyggelse, idet det er udtryk for at Kildehuset var en af de første bygninger der blev opført efter N. J. Jessen fik overdraget Raadvad, og havde startkapital til at iværksætte et byggeri som blev pyntet med pilastre. Det øvrige byggeri er mere enkelt og stort set rensat for dekoration, hvilket kan ses som udtryk for N. J. Jessens manglende forretningstalent. Han kunne ikke skabe overskud af driften, og havde derfor ikke råd til at bygge videre i samme stil som kildehuset.

Massive plankegulve

Trappe

Dertil findes kulturhistorisk værdi ved den tilknyttede kilde, som var byens vandforsyning, langt op i det 20. århundrede.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

For Kildehuset er den arkitektoniske værdi knyttet til den velproportionerede bygningskrop med taktfast facadeopbygning, pilastrene der indrammer hvert vinduesfelt, og den enkle gesims, som formidler overgangen til den opskalkede tagfod. Tilsammen giver disse elementer bygningen et ophøjet og let forfinet udtryk, som placerer den lidt højere i bebyggelsens hierarki, end dens oprindelige anvendelse som smedeværksted ville antyde. Endelig har bygningen kulturhistorisk værdi som eksempel på periodens byggeskik, formgivning, materialevalg og håndværksteknikker.

Vindues lysning

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre er de bærende fredningsværdier knyttet til bygningens velproportionerede hovedform, det taktfaste facadeskema, og de traditionelt udførte døre og vinduer samt den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre er de bærende fredningsværdier knyttet til den delvist bevarede planløsning med langsgående bærende skillevæg, skorstenene, de kurvehanksbuede vindueslysninger, de ældre døre samt trapperne i trappeopgangene inklusive loftstrappen. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

Den fredede kilde

— ANBEFALINGER

Den gode tradition med at vedligeholde bygningerne udvendigt med kalk og linolie bør fortsættes. Dog bør man være opmærksom på behovet for en mere målrettet vedligeholdelsesindsats. Endvidere er der behov for en gennemgang af murværket, der har mange revner, og mindre sætningsskader.

I det indre vil fredningsværdierne styrkes ved fremadrettet at benytte traditionelle materialer som rør og puds på skillevægge samt pudsede vægge og lofter. Gulve bør udføres af massive fyrreplanker i passende dimensioner, ikke bredere end 200 mm. Teglgulve kan benyttes i rum med stor belastning af snavs. eks. bryggers og entre. en udskiftning af dørhåndtag i grå plast til støbte håndtag fra fabrikens periode ville styrke fredningsværdien yderligere.